

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VIII. Soluuntur argumenra quædam aduersus præscissionem obiectiuam
aliarum formalitatum ab aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

C A P V T VII.

Quatenus præcisio obiectiua in diuinis etiam locum habeat?

65 **Q**uestionem hanc pluris, quam oportet plures faciunt, cum magna ex parte vocalis sit, suppositis prædicatis contradictoriis, & essentialibus, quæ ferme omnes Deo conuenire existimant. Præmitto ergo primò, præcisionem obiectiuam duplicem esse, aliam adæquatam, qua aliqua formalitas ex parte obiecti cognoscitur, & alia prout talis neutiquam est cognita, aliam vero inadæquatam, merito cuius vna, & alia formalitas, quatenus sunt tales, attinguntur ex parte obiecti, quamuis aliter, & aliter; quia videlicet de vna aliquid affirmatur, quod de altera negatur, vel certe non affirmatur. Prior præcisio obiectiua ignorantiam, & imperfectionem, posterior vero notitiam obiecti, sicuti est, & perfectionem inuoluit. Quod autem præcisio illa inadæquata vera præcisio obiectiua sit, nam de adæquata nemo dubitat, ita suadeo: affirmari, & non affirmari sunt prædicata contradictoria intentionalia: at prædicata contradictoria intentionalia eidem conuenientia cum præcisione obiectiua coniuncta sunt, alioqui ne cognoscendo vnam formalitatem, & nullatenus cognoscendo aliam, prout talem præcisio fieret obiectiua: quod autem de altera formalitate non sit affirmabile, quod de alia affirmatur, præcisioni obiectiue non obest, ut P. Hurt. hic contendit: quoniam alias cognitio animali v.g. & omninò latente rationali, quatenus tali, nulla esset præcisio obiectiua alterius ab altero, cum per eam cognitionem haud sit cognoscibile rationale. Rursus affirmatio alicuius prædicati de vna formalitate, & non de alia obiectum illud in duas formalitates diuidit, & quasi præscindit, non physicè, ergo intentionaliter. Præterea aliquid physicè dupliciter scindi potest, adæquatè nimirum, & inadæquatè, & vtroque modo verè scindi dicitur: ergo & præcisio intentionalis, siue obiectiua duplex erit, adæquata scilicet, & inadæquata, & alterutra suo modo vera, & propria. Præmitto secundò, Deo optimo maximo penes diuersas eius formalitates prædicata contradictoria intrinseca, & essentialia conuenire, ut in Metaph. lib. 2. tract. 4. cap. 1. demonstrandum est. Quibus positis.

66 **A**ssero Primo: intellectus diuinus essentiam à relationibus præscindit ex parte obiecti præcisione inadæquata, non vero adæquata. Probatur quoad secundam partem, quia præcisio obiectiua adæquata manifestam imperfectionem, & ignorantiam importat: haud igitur Deo concedenda. Quoad primam partem probatur, quoniam intellectus diuinus aliquid de essentia sua affirmat, videlicet communicari filio, quod de paternitate non affirmat, sed negat: atqui eo ipso essentiam à paternitate inadæquate præscindit. Adice quod huiusmodi præcisio perfectionem ab omni imperfectione seclusam, ut ex superioribus constat, inuoluit: quidni igitur Deo conueniat?

67 **A**ssero secundò: intellectus creatus essentiam diuinam à relationibus, tam inadæquatè, quam adæquatè ex parte obiecti præscindit. Assertio quoad primam partem iam iam probata est; si quidem intellectus noster aliquid de summa, & increata essentia affirmat, quod de paternitate negat, aut certè non affirmat. Quoad secundam partem, probatur, quo-

niam cognitio nostra non minus præcisua est, quam vnio hypostatica humanitatis Christi Domini: at vnio hæc immediatè terminatur ad filiationem, & non terminatur immediatè ad naturam diuinam prout talem: alioqui, cum ista sit communis tribus personis, foret, ut omnes tres assumerent naturam humanam, nullaque earum non esset homo, ut tradunt Theologi: cognitio igitur nostra poterit similiter immediatè terminari ad filiationem diuinam, & non ad naturam prout talem, ac proinde alteram ab altera ex parte obiecti adæquatè præscindere: maior argumenti (haud enim eius minor verti potest in dubium) ita suadetur: cognitio nostra subtilior, & immaterialior est, quam vnio hypostatica, cum illa sit modus intentionalis, hæc modus physicus, illa omnino spiritualis, hæc materialis, ea saltem ex parte, qua ad materiam Christi terminatur: at quo plus inest alicui rei subtilitatis, & acuminis. & quo minus corpulentia, & crassitie, eo est ad præscindendum, ac veluti diuidendum magis apta, ut multis posset exemplis physicis ostendi.

Rursus, cum quis affirmat hanc propositionem, *essentia est filiatio*, non attingitur paternitas ex parte subiecti, nec ex parte prædicati: nullo igitur modo attingitur, quatenus est talis, ac proinde essentia ab ea adæquatè præscinditur: antecedens suadetur, quia, si paternitas ex parte subiecti attingeretur, propositio esset hæc: paternitas est filiatio, & sic falsa esset: ex parte autem prædicati paternitas attingi nequit, cum prædicatum sit filiatio ab ea realiter distincta.

69 **R**espondebis primò, paternitatem attingi ex parte subiecti, non in recto, sed in obliquo, ita, ut propositio sit æquiuacenter hæc: essentia eadem paternitati est filiatio, quam obrem propositio, cui hæc posterior æquiuaclet, haud quaquam erit falsa. Contra tamen sic arguo: ut aliquid in obliquo attingatur, non magis conducit identitas realis, quam connexio realis cum eo, quod attingitur directè, imò magis è conuerso connexio quam identitas, eò nimirum, quod identitas in recto, non in obliquo attingi faciat conceptum eundem cum extremo, quod dicitur in recto, attingi, at cum quis affirmat essentiam esse filiationem, ex parte subiecti non attingit omnia connotata, cum quibus essentia connectitur: & quæ de obliquo respicit, alias infinita attingeret possibilia, quando ad totidem, & non pauciora refertur essentia: ergo nec paternitas in obliquo attingitur, quantumlibet cum essentia realiter identificetur.

70 **R**espondebis secundò, ex parte subiecti paternitatem attingi etiam in recto, non quod de ea filiatio affirmetur, sed quod de illa negetur. Verum contra sic argumentor: quando quis affirmat, essentiam esse infinitam, non negat paternitatem esse infinitam; alias propositio futura esset falsa, ut quæ maxime: cum ergo affirmat quispiam essentiam esse filiationem, non negat eo ipso, paternitatem esse filiationem. Rursus ea propositio, *essentia est filiatio*, est propositio simplex; alias nulla esset simplex: at complexa foret, si simul negaret, & affirmaret.

C A P V T VIII.

Soluuntur argumenta quadam aduersus præcisionem obiectiuam aliarum formatarum ab aliis.

71 **I**ntellectum nostrum haud posse præscindere ex parte obiecti rationem communem à particularibus,

ribus, vllamvè formalitatem ab alia secum realiter identificata, censent Aureolus, Okamus, Gabriel, Gregorius, Maior suprà à nobis citati cap. 6. parum ab initio: item Petrus Cardinalis de Alliaco in 1. distinct. 8. quæst. 6. articul. 2. littera I, & L, conclus. 1. Hurtadus dist. 6. metaph. sect. 4. subsect. 2. Arriaga disput. 5. log. sect. 2. subsect. 2. Balthazar Tellez 1. part. summæ philosophic. disput. 2. per totam, vbi, tametsi nostram sententiam præferat, at Nominalium negantem præcisiones obiectiuas valde probabilem censet: in eo tamen ibi mihi haud parum displicet, quod totam hanc quæstionem putet esse de solo nomine: an enim eidem conceptui conueniant prædicata contradictoria intentionalia, cuiusmodi sunt cognosci, & immediatè non cognosci vel rei ipsius est controuersia, aut certe nulla totius decursu philosophiæ non est vocalis.

72 Pro hac ergo sententia primum argumentum, & quo sanè nullum inter antiquos iamiam relatos, nullum inter neotericos celebrius sic habet. Non possunt eidem realiter conceptui conuenire prædicata contradictoria, seu forma, & eius negatio: sed si animalitas v.g. cognosceretur, ex parte obiecti incognita rationalitate, eidem realiter conceptui prædicata contradictoria, seu forma, & eius carentia, videlicet cognosci, & non cognosci conuenirent: ergo &c. Verùm huic difficultati satis, cumulateque faciendum est à nobis in metaphys. lib. 2. tr. 4. c. 13, & sequentibus, præsertim in solutione argumenti 1. 6. 7. 11. 12. 13. 14. 22. 23. 24. 25. 26. 28. 29. 30. 31. & 32. hæc enim omnia argumenta, cum eò tendant, vt non repugnet in creatis contradictio prædicatorum cum identitate reali coniuncta, nihil minus conuincunt: quoad autem præsens, quæ est veluti omnium summa, ei ex dictis respondeo, prædicata contradictoria non posse conuenire conceptui, tum realiter, tum virtualiter eidem, at posse eidem realiter dummodò sit virtualiter multiplex, ac diuersus.

73 At videamus, quales sint aliorum solutiones: eas enim referendi, & refellendi gratia superius anticipare libuit argumentum: & quidem alioqui nulla erat eius in præsentiarum diluendi necessitas. Respondent igitur primò aliqui, prædicata contradictoria, alia esse intrinseca, alia extrinseca; & priora non posse eidem conuenire, posse verò posteriora: cuius ratio ea hæc illis esse videtur, quia, si prædicata contradictoria intrinseca, seu identificata eidem conuenirent, idem seipsum excluderet videlicet vnum prædicatum contradictorium intrinsecum, alterum etiam per identitatem intrinsecum, quod per se apparet repugnare: hæc autem ratio in contradictoriis extrinsecis non procedit, quæ, & à subiecto, & inter seipsa sunt distincta: quare non idem seipsum, sed aliud à seipso excludit: quocirca, cum cognosci sint contradictoria extrinseca, eidem poterunt conuenire.

74 Hæc tamen solutio eo mihi nomine displicet, quod contrà, quam supponit, fieri nequeat, vt prædicata contradictoria extrinseca eidem conueniant, quin ei etiam contradictoria intrinseca competant. Quod suadeo primò, quia animalitas v.g. est capax terminare cognitionem respondentem huic, voci *animalitas*, & rationalitas prout talis haud est capax eam terminare cognitionem: at ea capacitas iuxta plerisque aduersarios per identitatem intrinsecam est: ergo, &c. Maior quoad primam partem est perspicua: quoad secundam autem declaratur; quia rationalitas, vt talis non est capax absolute terminare cognitionem, quæ ad eam terminari nequit diuinitus: at huiusmodi est cognitio respondens

huic voci, *animalitas*, cum essentialiter sit præcisa.

Secundò propositio definiens propositionem in communi rationem communem propositionis secum identificatam cognoscit, & rationes particulares præterit, vt negari nequit, si reflexio actuum supra seipsum admittatur, vt eam aduersarij non pauci admittunt: atqui tum cognosci, & non cognosci sunt prædicata contradictoria intrinseca ei propositioni quippe in quam penes diuersas eius formalitates per identitatem conueniunt: ergo, &c. Tertio sumpto complexo ex animalitate, & cognitione solam eam cognoscente, & complexo ex rationalitate, & eadem cognitione; prius illud complexum est denominatio cogniti, cum animalitas prout talis per cognitionem vere cognoscatur, & posterius non est denominatio cogniti, cum rationalitas quatenus talis per eam cognitionem non cognoscatur: ergo cum vtrumque complexum sit realiter idem, eidem realiter complexo esse denominationem cogniti, & non esse eam denominationem conueniunt: at esse denominationem cogniti est complexo extrinsecum per identitatem intrinsecum: ergo eidem prædicatum aliquod intrinsecum, & eius negatio conueniunt.

75 Quartò: animalitas iuxta aduersarios virtualiter distinguitur à rationalitate, aliàs ab ea non posset obiectiue præscindi: sed rationalitas à seipsa virtualiter non distinguitur; aliquod ergo prædicatum intrinsecum animalitati conuenit, quod rationalitati minime competit, siquidem distinctio virtualis est prædicatum per identitatem intrinsecum. Denique ratio di'paritatis adducta displicet, quia, siue prædicata contradictoria sint intrinseca, siue extrinseca, idem excludere seipsum realiter eodem modo sequitur, cum omne prædicatum sit identificatum subiecto, & cuius alij prædicato, quod simul de subiecto verè affirmatur: quædam autem prædicata contradictoria extrinseca nuncupantur, non, quia in se subiecto prorsus extrinseca sint, ab eò omnino distincta, sed, quod aliquid extrinsecum subiecto connotent, cum tamen alia nihil extrinsecum subiecto, aut etiam ab illo distinctum connotent.

76 Secundò alij respondent, esse aliqua prædicata contradictoria existentialia, siue, quæ existentiam important, vt vniri, & non vniri, produci, & non produci; & hæc eidem competere nō posse: alia vero quæ existentiam non important, sed ab ea abstrahunt, qualia sunt cognosci, & non cognosci, & hæc eidem conuenire posse: rationem discriminis esse putant, quia ex prioribus fieret idem realiter esse, & non esse, contrà, quam Aristoteles, & ipsum naturæ lumen edocent, secus vero ex posterioribus.

77 Verum ne hæc solutio arderet: tum, quia non minus ex prioribus prædicatis fieret idem simul esse, & non esse, quam ex posterioribus, nam esto, idem vniretur, & non vniretur, neutiquam propterea sequeretur, idem absolute, & simpliciter esse, & non esse, sed tantum esse, & non esse tali modo, videlicet alteri vnitum, & non vnitum: aut eodem modo sequeretur, idem esse, & non esse ex eo, quod idem realiter cognosceretur, & non cognosceretur. Tum etiam, quia, si ea valeret solutio, posset animalitas realiter identificari cum aliquo, quæ cum rationalitas nullam haberet identitatem, cum hæc sit prædicatum essentiale, & non existentiale. Tum denique, quia velint nolint aduersarij, prædicata aliqua contradictoria existentiam importantia, & cum ea necessario coniuncta eidem conuenientia debent admittere, vt cum cognitio aliqua cognoscit seipsam secundum rationem communem cognitionis, & non secundum

secundum particularem, aut cum supernaturaliter credit fidelis quispiam iustitiam diuinam existeret misericordiae in praesens oblitus, aut tandem, si Catholicus aliquis fide diuina credat, prophetam aliquem exiturum temporibus Antichristi, praescindendo ab eo, quod Elias, Enoch, vel alius.

78 Secundum aliorum argumentum, & superioris confirmatio ita habet: si animalitas posset cognosci non cognita rationalitate prout tali ob distinctionem virtutalem vtriusque, posset similiter altera produci, non producta alia per eandem actionem, aut vniri alicui extremo, cui alia non vnitur: consequens absurdum esse, & cum identitate reali earum formalitatum repugnans videtur. Huic argumento respondent recentiorum alij, id discriminis esse inter praedicata contradictoria intentionalia, cuiusmodi sunt cognosci, & non cognosci, atque physica, qualia sunt produci, & non produci, vniri & non vniri, quod illa sint extrinseca haec vero intrinseca. Secundo alij respondent priora praedicata contradictoria differre à posterioribus, quod haec sint existentialia, secus vero illa. Ceterum haec duae solutiones iam iam impugnatae manent.

79 Quapropter respondeo ad argumentum, in primis permitta disputandi gratia consequentis absurditate, & negata sequela: nam, ut supra c. 3. huius tractatus probat, visum est, plura requiruntur ad tendentiam physicam, quam ad intentionalem, eò videlicet, quod aliquid, quantumvis distans, imò non existens, necnon etiam intactis omnibus mediis obtinentibus spatium, possit intentionaliter attingi per cognitionem, secus vero physicè per vnionem, & productionem: similiter ergo plus requiritur ad praecisionem physicam, quam ad intentionalem, adeoque quantumvis ad illam opus sit distinctione reali extremorum, quae dissepant, secus vero ad hanc posteriorem, quae sit cognoscendo: quin potius ad eam sufficiat distinctio virtualis. Vnde licet animalitas nequeat terminare vnionem, aut productionem quam rationalitas non terminet prout ex parte obiecti talis, licet inquam, vltro largiamur ita se rem habere, tamen altera poterit esse sine altera terminus alicuius cognitionis.

80 Respondeo secundo, concessa sequela: Censeo enim, non tantum posse, sed etiam actu dari praecisionem animalitatis à rationalitate, non qualemcunque, at physicam, id est per actionem, & vnionem: nam ex formalitates, ut virtute distinguuntur inuicem, ita & earum productiones, necnon vniones possibiles, & quae possibiles est à Deo producta, videlicet hypostatica: itaque productio animalitatis ad hanc solam terminatur, & non ad rationalitatem prout talem, & etiam è conuerso productionis formalitatis pertinens ad rationalitatem nequaquam terminatur ad animalitatem, prout talem: simili ratione vnio hypostatica animalitatis, qua constat humanitas Christi Domini, haud est rationalitatis quatenus talis, & huius vnio partialis haudquaquam animalitatem, prout talem, Verbo vniri.

81 Et quidem, praeter has praecisiones physicas vnus formalitatis ab alia secum identificata, sunt aliae non paucae: siquidem actio Dei terminatur ad entitatem peccati, & non ad eius malitiam prout talem, atque illam non hanc physicè producit, ut ostenditur in loco: tem iuxta dicenda in metaph. lib. 2. tract. 4 c. 2. satis probabile est, quamuis actio & passio, siue, quod perinde est: productio actiua, & passiva sint idem realiter, alteram tamen earum, videlicet passiuam, non vniri immediatè, & prout talis est causa, aqua

P. Lyncei Philosophia Tom. 1.

effluit, esto ita ei sit vnita productio actiua: ne scilicet, ut haec producentem, ita illa eam denominet productam, eique ex aequo suum tribuat effectum formalem. Rursus quævis res creata, prout est creatura, à Deo dependet, non verò prout ens; alioqui Deus, cum rationem entis obtineat à seipso pendebit. Præterea animalitas, prout talis, est physicè, & essentialiter productiua sensationum, quarum tamen ita haud est productiua rationalitas, sed discursuum duntaxat. Tandem huc facit, quod superius dictum est, animalitatem esse physicè, & essentialiter distinctam, sin minus actu, at certè virtute à rationalitate, non hanc à semetipsa, necnon complexum animalitatis, & cognitionis ad eam terminatè esse physicè, & essentialiter identificatum, cum denominatione cogniti, cum qua tamen haud identificatur complexum rationalitatis, & cognitionis eiusdem.

Enimverò dubitabit aliquis, & non iniuria, cum tot sint praecisiones physicae formalitatum realiter earundem, qui potest esse verum, plus desiderari ad praescindendum physicè, quam intentionaliter, ut statutum à nobis est in solutione superiori. Respondeo, si sermo sit de praecisione physica, quae fit per praedicata contradictoria omnino essentialia, & nullam formam extrinsecam etiam de obliquo, & partialiter inuoluentia, cuiusmodi sunt haud pauca nuper memorata, inter eam, & intentionalem neutiquam esse rationem discriminis, quam tradidimus supra, & hanc non esse magis frequentem, aut facilem, quam illam, ut adductis liquet exemplis. Sin autem sermo sit de praecisione physica facta vi productionis realis, ac termino producto extrinsecæ, eique superaddita, eam quidem non esse tantam, aut tam facilem, ac est ea praecisio, quae fit per actionem intentionalem, siue cognitionem.

Ratio est, quoniam cognitio nostra multoties terminatur ad animalitatem, v.g. quin, vel illa, vel villa cognitio partialis secum realiter identificata terminetur ad rationalitatem prout talem: idemque milles vsuuenit comparatione aliarum similium formalitatum. At quamuis productio physica veluti partialis terminetur ad vnā formalitatem, quin terminetur ad aliam formalitatem secum realiter identificatam, prout talem, semper tamen media alia productione partiali secum eadem terminatur ad formalitatem aliam termini quatenus talem. Ex gratia: productio animalitatis, esto; ad rationalitatem, quatenus talem, non sit terminata, at habet necessario secum identificatam aliam productionem veluti partialem, cuius terminus sit rationalitas, prout est talis. Et quidem exempla causarum physicè non operantium in distans sine medio, in quantauis distantia, & in passum minimè existens iterum, iterumque à nobis adducta, haudquaquam id probant, plus desiderari ad omnem praecisionem physicam, quam ad intentionalem, sed tantum ad genus praecisionis physicae nuper explicatum.

Porro licet ex natura rei, & citra miraculum ita se res habeat, sicut exposuimus; at supernaturaliter, & miraculose fieri posse iudicamus, ut actio aliqua physica, aut vnio praescindat sicut cognitio nostra, & secundum se totam sic feratur ad aliquam formalitatem, ut nihil illius tendat ad aliam formalitatem cum priori identificatam, prout talem.